

**Particularitățile
tehnicilor de neutralizare
utilizate de către deținuții de
naționalitate română și rromă,
condamnați pentru diferite
forme de infracționalitate**

Diana G. ROȘCA¹

Revista de Practică Penitenciară
Nr. 2/2019; pp. 36-46
Administrația Națională a
Penitenciarelor
Universitatea din București
Facultatea de Sociologie și
Asistență Socială

Abstract

Prezentul demers de cercetare vizează una dintre teoriile moderne care acordă o importanță deosebită factorilor sociali ai fenomenului criminal, respectiv **teoria angajamentului**. La nivel general, am urmărit gradul de angajament al subiecților supuși testării, avându-se în vedere starea civilă, existența copiilor sau a unui loc de muncă înaintea comiterii infracțiunii. La nivel specific, scopul cercetării a fost reprezentat de identificarea particularităților **tehnicilor de neutralizare** utilizate de către persoanele private de libertate, în funcție de patru variabile independente, anume: sexul participanților, nivelul de educație, naționalitatea și tipul de infracțiune comisă. Studiul actual completează cercetările în domeniu, vizând compararea unui eșantion de persoane private de libertate de etnie română cu un eșantion de etnie rromă, din punct de vedere al justificărilor faptelor comise, respectiv a diferențelor existente între tehnicile de neutralizare folosite, în funcție de tipurile de infracțiuni comise, nivelul de educație sau sexul participanților.

This research approach addresses one of the modern theories that attaches great importance to the social factors of the criminal phenomenon, namely the theory of commitment. Generally speaking, we have tracked the degree of engagement of test subjects, taking into account civil status, children's existence or a job before committing the crime. At a specific level, the purpose of the research was to identify the particularities of the neutralization techniques used by the persons deprived of their liberty, according to four independent variables, the participants' gender, the level of education, the nationality and the type of offense committed. The current study complements the research in the field, aiming at comparing a sample of persons with Romanian ethnicity with a sample of Roma people from the point of view of the justifications type of offences committed, respectively the differences between the neutralization techniques used, depending on the types of committed offenses, the level of education or the participants' gender.

Cuvinte-cheie: TEHNICI DE NEUTRALIZARE, TEORIA ANGAJAMENTULUI, PERSOANE PRIVATE DE LIBERATE, FACTORI SOCIALI.

---

¹ Penitenciarul Iași – ofițer specialist.

INTRODUCERE

Teoria angajamentului face parte din categoria teoriilor moderne care acordă o importanță deosebită factorilor sociali ai fenomenului criminal. Aceste teorii urmăresc să identifice care sunt factorii determinanți din viața socială care îi impulsionează pe anumiți indivizi să comită fapte penale, fiind denumite *Teorii ale factorilor sociali ai delincvenței*.

Printre alte variante „clasice”, sociologul american Howard Becker admite existența a două căi spre delincvență. Pentru această explicație el se folosește de un concept introdus de alți doi sociologi americani, respectiv: **„tehnicele de neutralizare”**². Prin tehnicile de neutralizare se au în vedere **justificările** pe care delincvenții le utilizează pentru a aproba propriile acțiuni infracționale.

Raportându-ne la perioada în care teoria neutralizării a fost propusă pentru prima dată, cercetătorii au explorat utilizarea neutralizărilor într-o varietate de domenii, vizând diferite zone ale criminalității, precum crima corporatistă și alte forme de infracțiuni ale gulerelor albe. Pe măsură ce teoria a evoluat, cercetătorii au conceptualizat noi forme de tehnici de neutralizare, cum ar fi: invocarea necesității; negarea intenției negative; negarea necesității legii; revendicarea normalității; negarea intenției criminale; negarea umanității etc.

Cu privire la rezultatele studiilor anterioare ale căror rezultate prezintă relevanță pentru tema aleasă, în articolul intitulat „Revisiting the Guilty Mind: The Neutralization of White-Collar Crime”³, cercetătorii au plecat de la premisa potrivit căreia există motive să se creadă că utilizarea tehnicilor de neutralizare poate fi diferită și mai frecventă, totodată, în rândul infractorilor cu gulere albe. Astfel, având drept fundament teoria neutralizării, studiul citat compară infractorii de rang superior cu cei condamnați pentru alte tipuri de infracțiuni pentru a determina dacă există diferențe în modul în care aceste eșantioane distincte formate din grupuri de deținuți justifică implicarea lor în actul infracțional.

De asemenea, cercetarea a vizat examinarea modului în care criminalii cu gulere albe au fost motivați în vederea comiterii actelor criminale și dacă tehnicile de neutralizare utilizate au fost diferite în funcție de sexul participanților.

Rezultatele unui alt studiu⁴ sunt relevante pentru abordarea temei alese. Dat fiind faptul că nu orice infractor care comite o crimă utilizează în mod cert o tehnică de neutralizare, teoria neutralizării fiind considerată a fi mai aplicabilă în cazul infractorilor cu implicare redusă, mai degrabă decât celor care se dedică în mod constat comportamentului delincvent, s-a constatat că infractorii tineri nu mai simt nevoia de a utiliza tehnicile de neutralizare, deoarece acțiunile lor nu mai sunt în contradicție cu percepțiile lor ca „delincvenți”⁵. De asemenea, neutralizările pentru infractorii tineri recidiviști pot deveni necesare doar pentru a-și justifica comportamentul față de ceilalți, decât față de ei înșiși și doar atunci când sunt prinși.

Cu toate acestea, în literatura de specialitate regăsim perspective în care unii cercetători raportează o relație inconsecventă în această privință, iar alții o relație inversă, adică neutralizarea poate fi mai probabilă în rândul tinerilor infractori care se auto-raportează mai mult la delincvență sau alte comportamente problematice externalizate.

---

² Sykes, G.M., Matza, D. *Techniques of neutralization. A theory of delinquency*, în *American Sociological Review*, 22, p. 667-669.

³ Stadler, W.A., Benson, M.L. & Cullen, F.T. (2012) *Revisiting the special sensitivity hypothesis: The prison experience of white-collar inmates*. *Justice Quarterly*.

⁴ A se vedea Cechaviciute, I. & Kenny, D.T. (2007) *The relationship between neutralizations and perceived delinquent labeling on criminal history in young offenders serving community orders*, în *Criminal Justice and Behavior*, Vol. 34, Nr. 6, p. 816-829.

⁵ A se vedea McCarthy & Stewart (1998); Minor (1981) *apud* Cechaviciute, I. & Kenny, D.T. (2007) *The relationship between neutralizations and perceived delinquent labeling on criminal history in young offenders serving community orders*, în *Criminal Justice and Behavior*, Vol. 34, Nr. 6, p. 816-829.

Sykes și Matza⁶ au subliniat importanța testării empirice a teoriei lor, dat fiind faptul că în publicațiile de specialitate am identificat numeroase variații în ceea ce privește distribuția tehnicilor de neutralizare, respectiv rezultate ce evidențiază maniera în care aceste neutralizări pot reflecta valori asociate diferitelor forme de comportament criminal.

METODA

Scopul cercetării a fost reprezentat de identificarea particularităților tehnicilor de neutralizare utilizate de către deținuții de naționalitate română și rromă, femei și bărbați, condamnați pentru diferite forme de infracționalitate. În ceea ce privește **obiectivul cercetării**, am vizat investigarea diferențelor la nivelul tehnicilor de neutralizare utilizate, în funcție de variabilele: sex, nivel de educație, naționalitate și tipul de infracțiune comisă.

Modelul cercetării este constituit din patru variabile independente și o variabilă dependentă.

Prima variabilă independentă este constituită din sexul participanților, avându-se în vedere două niveluri: feminin și masculin.

Cea de-a doua variabilă independentă este reprezentată de nivelul de educație, avându-se în vedere șase niveluri: neșcolarizat; cu 4 clase; cu 8 clase; cu 10 clase; școală profesională; liceu și facultate.

Naționalitatea participanților constituie cea de-a treia variabilă independentă, eșantionul fiind constituit atât din participanți de naționalitate română, cât și din participanți de naționalitate rromă. În ceea ce privește variabila independentă constituită din tipul de infracțiune comisă, aceasta are două niveluri: infracțiuni contra persoanei (art. 188-227), respectiv infracțiuni contra patrimoniului (art. 228-256), din Partea specială a Codului penal român.

Variabila dependentă a cercetării este reprezentată de **tehnicile de neutralizare** utilizate, avându-se în vedere, în final, patru categorii: negarea responsabilității/intenției criminale; negarea victimei sau a prejudiciului; condamnarea condamnaților și apelul către loialități superioare. Astfel, dacă inițial răspunsurile au fost clasificate în funcție de cele cinci tehnici originale de neutralizare, plus o tehnică de neutralizare suplimentară-negarea intenției, ulterior, din motive de precizie, patru dintre ele au fost grupate în două categorii (refuzul de responsabilitate și negarea intențiilor criminale au fost grupate din cauza conținutului lor asemănător, respectiv negarea victimei și negarea prejudiciului, din același motiv), rezultând cele patru categorii de tehnici de neutralizare.

PARTICIPANȚI

Grupul țintă al demersului de cercetare a fost reprezentat de 196 persoane private de libertate încarcerate în penitenciarele Iași și Bacău, numărul total al subiecților de sex masculin fiind de 100 persoane private de libertate care execută pedeapsa în cadrul Penitenciarului Iași, unitate al cărei profil permite doar custodiarea bărbaților, dintre care un număr de 52 de persoane private de libertate de naționalitate română și 48 de persoane private de libertate de naționalitate rromă. În ceea ce privește subiecții de sex feminin, numărul acestora însumează 96 de persoane private de libertate custodiate de către Penitenciarul Bacău, dintre care 50 de naționalitate română și 46 de naționalitate rromă.

---

⁶ A se vedea Sykes, G. & Matza, D., *op. cit.*

PROCEDURA

În vederea desfășurării prezentei cercetări a fost necesar, în prealabil, avizul din partea Comisiei de Etică a Cercetării din cadrul Facultății de Psihologie și Științe ale Educației - Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași, lucru realizat ca urmare a depunerii documentației destinate lucrării de disertație în domeniul Psihologiei clinice, demers ce a inclus și o secțiune destinată lucrării de față.

Avizul obținut, însoțit de *Proiectul de cercetare*, ce a conținut scopul, obiectivele, metoda de cercetare, maniera de protejare a subiecților vulnerabili, precum și o serie de anexe (modelul Formularului de acceptare, al Acordului de confidențialitate, un exemplar al instrumentelor de lucru), au fost depuse la penitenciarele Iași și Bacău. În urma aprobării dosarelor de către conducerea celor două unități penitenciare, participanții la cercetare (persoane aflate în custodie) au fost aleși în manieră aleatorie, în funcție de disponibilitatea exprimată, fiind recompensați pentru participarea la cercetare cu 3 credite.

Participanții și-au exprimat acordul și consimțământul după ce au fost informați în legătură cu scopul studiului, confidențialitatea datelor și caracteristicile instrumentelor aplicate. Chestionarele (destinate cercetării pentru lucrarea de disertație) au fost aplicate în mod individual, iar ulterior acestora, deținuții au fost intervievați (în vederea colectării datelor pentru tema licenței) cu privire la justificarea faptei, fiindu-le adresată o întrebare deschisă sub forma: „Ce v-a determinat să comiteți fapta?”. Astfel, prin tehnica analizei de conținut, răspunsurile cantitative au fost transformate în răspunsuri calitative, avându-se în vedere cele patru categorii aferente tehnicilor de neutralizare.

Timpul necesar pentru interviuarea fiecărui subiect a variat în funcție de particularitățile fiecăruia, relevant fiind în acest caz nivelul educațional al persoanelor private de libertate. Activitățile au fost desfășurate în spațiile destinate activităților educative din incinta Penitenciarelor Iași și Bacău, sub supravegherea psihologului sau a asistentului social.

REZULTATE

Analiza statistică a datelor s-a realizat cu ajutorul programului *SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) 17.0 for Windows*. Acesta reprezintă unul dintre cele mai utilizate programe în analiza statistică a datelor, având componente puternice și în managementul datelor, respectiv documentarea datelor.

În vederea verificării ipotezelor, s-au obținut următoarele rezultate:

Ipoteza principală 1: numărul persoanelor private de libertate angajate social înaintea comiterii infracțiunii este semnificativ mai mic, comparativ cu cel al persoanelor care nu sunt angajate social din punct de vedere al stării civile, al copiilor sau a locului de muncă.

În urma verificării tabelelor de frecvență specifice celor trei variabile, s-au obținut următoarele rezultate:

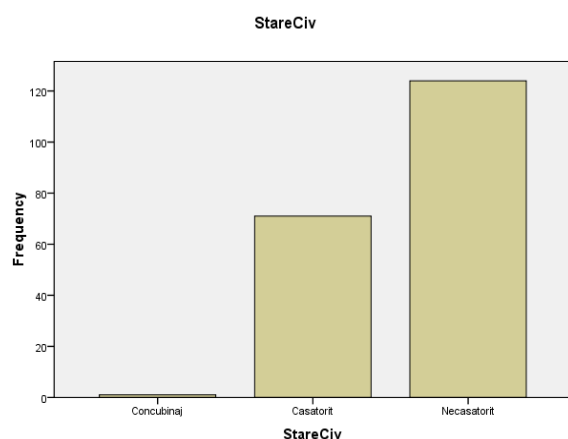

Fig. nr. 1

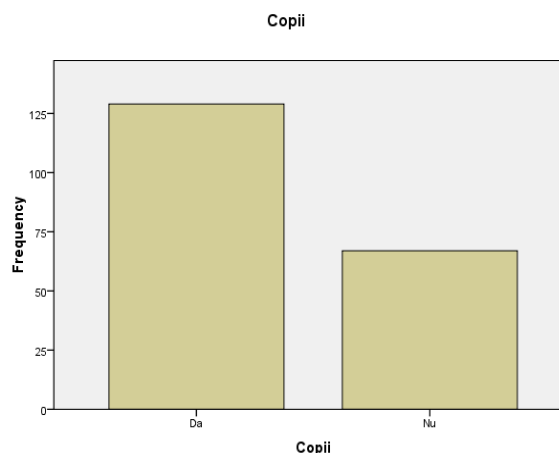

Fig. nr. 2

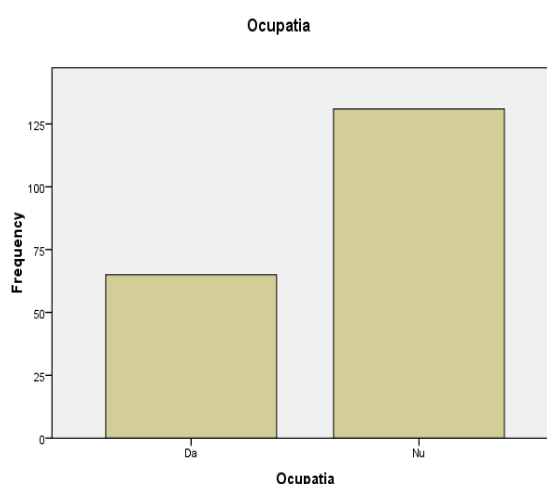

Fig. nr. 3

În urma rezultatelor înregistrate, **ipoteza principală 1 s-a confirmat parțial**, dat fiind faptul că angajamentul social al persoanelor private de libertate înainte de comiterea faptei este extrem de mic, aceștia fiind necăsătoriți, fără un loc de muncă stabil sau fără o ocupație, având copii din relații extramaritale.

Ipoteza particulară 1 a: angajamentul social se va regăsi într-un procent mai mare în cazul persoanelor private de libertate de naționalitate română, comparativ cu persoanele private de libertate de naționalitate rromă.

Pentru a verifica această ipoteză particulară, am aplicat Testul T pentru eșantioane independente (One-Sample T Test), urmărind dacă există diferențe semnificative între persoanele private de libertate de naționalitate română și persoanele private de libertate de naționalitate rromă în ceea ce privește angajamentul social, ipoteza particulară 1 fiind **infirmată**.

Angajamentul social	Naționalitatea	Media
Stare civilă	Român	1,55
	Rrom	1,70
Copii	Român	1,30
	Rrom	1,38
Ocupația	Român	1,50
	Rrom	1,84

Ipoteza principală 2: persoanele private de libertate utilizează justificări/tehnici de neutralizare diferite, în funcție de naționalitate, sex, nivel de educație și tipul de infracțiune comisă. În vederea verificării efectelor celor patru variabile independente (naționalitate, sex, nivel de educație și tipul de infracțiune comisă) asupra variabilei dependente (tehnica de neutralizare), am aplicat testul ANOVA (One-Way ANOVA), obținându-se următoarele rezultate:

Ipoteza particulară 2a: ne așteptăm ca în funcție de naționalitate, deținuții de etnie rromă să utilizeze cu precădere tehnica „apelul către o loialitate superioară”, comparativ cu cei de etnie română. Distribuția variabilei independente „naționalitate” a fost următoarea: 102 persoane private de libertate de naționalitate română, respectiv 94 persoane private de libertate de etnie rromă.

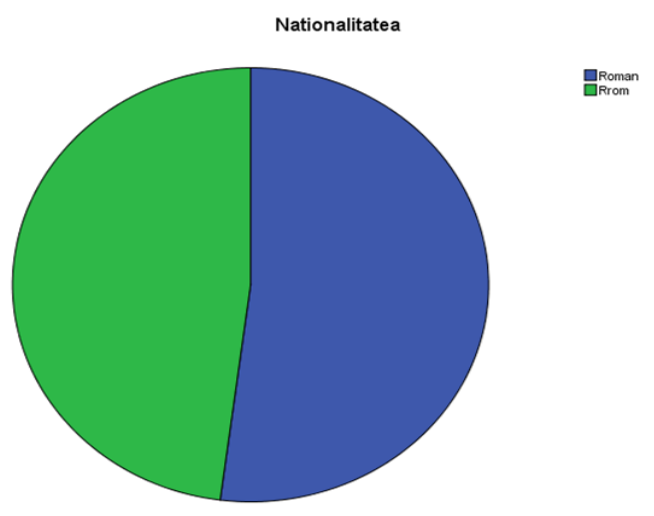

Fig. nr. 4

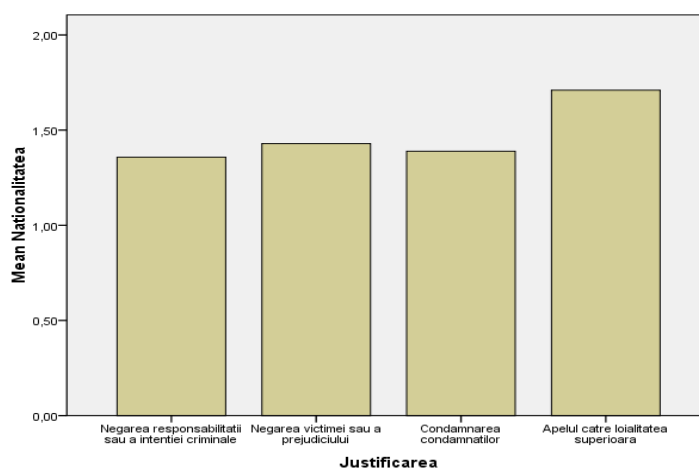

Fig. nr. 5

În urma rezultatelor obținute, **ipoteza particulară 2a s-a confirmat**, persoanele private de libertate de etnie rromă utilizând cu precădere tehnici de neutralizare din categoria „apelul către loialitatea superioară” (Fig. nr. 5).

Dintre răspunsurile înregistrate, referitor la această ipoteză, amintim:

- „Am furat pentru a-mi ajuta familia.” (furt, condamnare - 3 ani);
- „Nu am loc de muncă. Nu aveam cu ce să-mi îngrijesc cei 7 copii.” (furt calificat, condamnare - 5 ani);
- „Lipsa banilor pentru copii.” (trafic de droguri, arestat preventiv);
- „Aveam nevoie de bani pentru operația tatălui meu.” (furt, condamnare - 3 ani și 8 luni);
- „Motiv familial deoarece am vrut să-mi ajut concubina și am comis un furt, nu tâlhărie... Avea nevoie de mine, trebuia s-o ajut.” (tâlhărie, arestat preventiv);
- „Am făcut asta pentru a-mi apăra familia.” (omor, condamnare - 13 ani);
- „Din dorința de a le oferi celor dragi mai mult.” (înșelăciune, condamnare - 8 ani);
- „Cumnatul meu o lovea mereu pe sora mea... trebuia s-o apăr.” (omor, condamnare - 10 ani);
- „Nevoia de a-i oferi copilului meu, în vârstă de nici 3 luni în acea perioadă, cele necesare unui trai decent.” (nerespectarea regimului materiilor explozive – condamnare - 13 ani și 6 luni).

Ipoteza particulară 2b: persoanele private de libertate de sex feminin vor utiliza cu precădere tehnici de neutralizare din sfera „negarea responsabilității” sau „negarea intenției criminale”, în timp de „condamnarea condamnaților” va fi utilizată cu precădere de către persoanele private de libertate de sex masculin. Nu au fost înregistrate diferențe semnificative în utilizarea tehnicilor de neutralizare, din punct de vedere al variabilei date de genul participanților, ipoteza particulară 2b fiind **infirmată** (Fig. nr. 6).

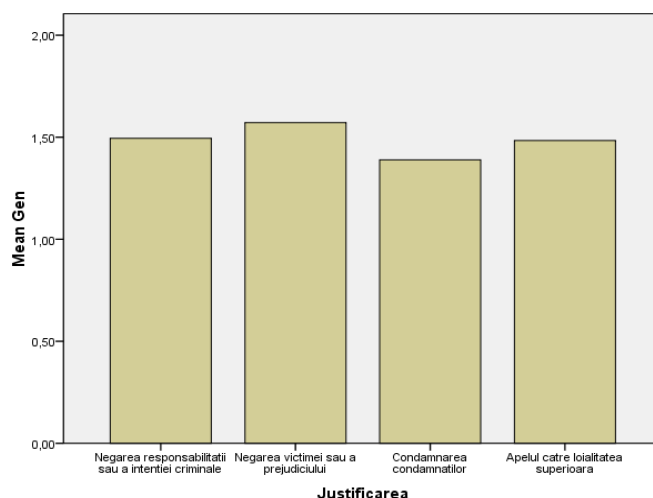

Fig. nr. 6

Cu privire la specificitatea tehnicilor de neutralizare din categoria „negarea responsabilității” sau „negarea intenției criminale”, acestea nu au fost diferite în funcție de genul subiecților, majoritatea referindu-se la influența anturajului, a consumului de băuturi alcoolice sau a drogurilor. Totuși, au fost și alte răspunsuri relevante pentru această categorie, dintre care amintim:

- „Am făcut fapta prin tâlhărie și din greșeală am ajuns să omor omu'... dar nu l-am omorât eu și a fost moarte prin înghețare... aveam vârsta de 17 ani, eram minor și nu știam ce fac... și îmi pare rău.” (omor calificat, condamnare - 15 ani);
- „Eram sub influența drogurilor și dintr-o prostie i-am luat telefonul unui prieten.” (tâlhărie, arestat preventiv);
- „Impulsivitatea și starea de ebrietate în care mă aflu în acel moment.” (loviri și alte violențe, condamnare - 2 ani și 10 luni);

- „Din cauza alcoolului și a supărării.” (viol, condamnare - 15 ani);
- „La momentul acela eram lipsit de maturitate, eram o persoană imatură și nu știam sigur ce-mi doresc de la viață, dar timpul petrecut în detenție m-a schimbat (...). (tâlărie, condamnare - 5 ani și 2 luni).

Ipoteza particulară 2c: în funcție de nivelul de educație al participanților, ne așteptăm ca tehnicile de neutralizare să fie utilizate diferit, în sensul că persoanele private de libertate care au un nivel de pregătire de peste 10 clase, să utilizeze cu precădere tehnici de neutralizare din categoria „condamnarea condamnaților” și „apelul către o loialitate superioară”. Dat fiind faptul că distribuția variabilei independente „nivelul de educație” nu a fost, fiind diferențe semnificative între numărul participanților din cele șapte categorii, rezultatele cu privire la diferențierea tehnicilor de neutralizare în funcție de nivelul de educație, **nu au fost semnificative**.

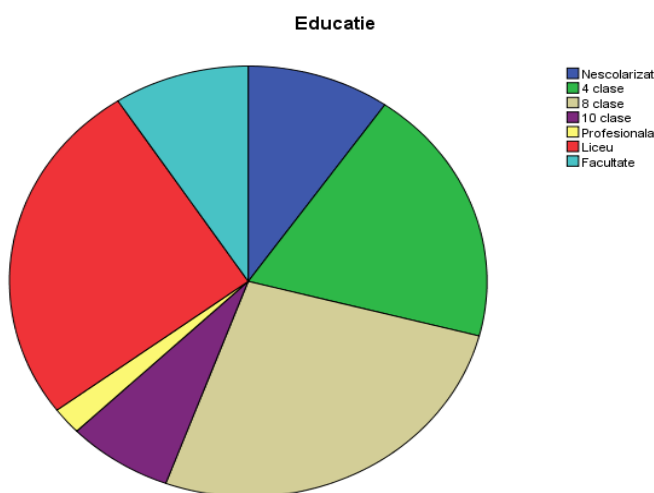

Fig. nr. 7

Ulterior primelor rezultate, am procedat la delimitarea variabilei „nivelul de educație” doar în două categorii (inițial au fost șapte), împărțind răspunsurile după cum urmează:

Categorie anterioară	< 10 clase	> 10 clase
Neșcolarizat	19	
4 clase	38	
8 clase	52	
10 clase		14
Școală profesională		4
Liceu		51
Facultate		18
TOTAL	109	87

În urma redistribuirii, au rezultat diferențe semnificative, în sensul că precădere tehnicile de neutralizare din categoria „condamnarea condamnaților” și „apelul către o loialitate superioară” au fost utilizate cu precădere de către persoanele private de libertate cu un nivel de educație de peste 10 clase, **ipoteza particulară 2 c, confirmându-se** (Fig. nr. 8).

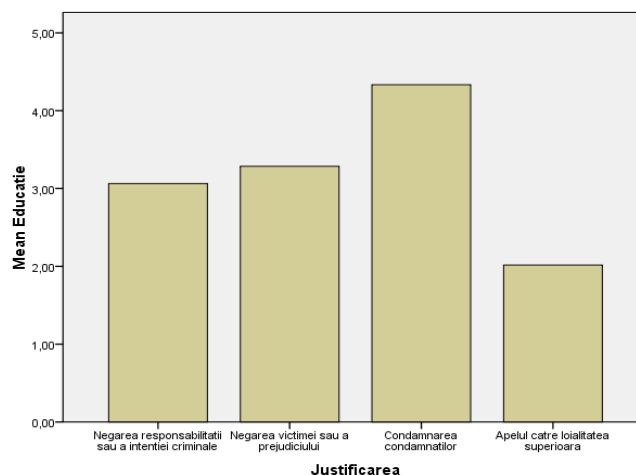

Fig. nr. 8

Din rândul tehnicilor de neutralizare aparținând categoriei „condamnarea condamnaților”, au făcut parte, printre altele, următoarele răspunsuri:

- „S-a exagerat... Acela a fost proces? Instanța a ținut cu el normal... era de-al lor.” (ultraaj, condamnare - 5 ani și 2 luni);
- „Sunt acuzat pe nedrept. Nu este fapta mea. Sistemul nostru e la pământ.” (viol, arestat preventiv);
- „Sunt aici la pușcărie, iar cei care m-au condamnat ar trebui să fie ei în locul meu, pentru a se face dreptate. Adevăratul criminal este în libertate.” (omor, condamnare - 11 ani);
- „Mi s-a înscenat procesul și nu am luat la cunoștință faptul că mi s-a deschis proces penal... am aflat din presă și am vorbit cu avocatul ales, acesta m-a trădat, neprezentându-se la procese și neanunțându-mă de existența vreunui termen.” (evaziune fiscală, condamnare - 7 ani).

Ipoteza particulară 2d: în funcție de infracțiunea pentru care a intervenit condamnarea, ne așteptăm ca persoanele private de libertate condamnate pentru infracțiuni contra patrimoniului să justifice, în mod deliberat, mai pronunțat utilizând tehnica „negarea victimei sau a prejudiciului”, comparativ cu persoanele private de libertate condamnate pentru infracțiuni contra persoanei.

În ceea ce privește distribuția variabilei independente „tipul de infracțiune comisă”, eșantioanele au fost aproape egale, însă diferențele înregistrate în rândul tehnicilor de neutralizare nu au fost în concordanță cu ipoteza particulară 2d, aceasta **infirmându-se**.

Enumerăm, spre exemplificare, tehnici de neutralizare din categoria „negarea victimei”:

- „Am fost dușmani toată viața. Nu-i o pierdere...” (omor, condamnare - 30 ani);
- „Nu m-a determinat nimic... a fost o simplă plăcere cu prietena mea. Nu s-a întâmplat nimic rău. (viol, condamnare - 5 ani);
- „Am ieșit dintr-o sală de jocuri și am văzut o fată care era în stare de ebrietate. Am vorbit cu ea și am căzut amândoi de acord să întreținem un act sexual. Nu i-am făcut nimic rău.” (viol, arestat preventiv);
- „Pur și simplu am telefonat o persoană necunoscută pe care n-am văzut-o în viața mea și i-am spus vorbe obscene. Atât! Și pentru asta fac pușcărie. Nu i-am făcut nimic rău.” (coruperea sexuală a minorilor, arestat preventiv).

CONCLUZII

Prezenta cercetare a vizat mediul carceral românesc, în vedere identificării particularităților tehnicilor de neutralizare utilizate de către deținuții de naționalitate română și rromă, femei și bărbați, condamnați pentru diferite forme de infracționalitate.

Analiza literaturii de specialitate a relevat un interes deosebit al cercetătorilor față de variațiile existente în ceea ce privește distribuția tehnicilor de neutralizare, însă am considerat util a cerceta eventualele diferențe determinate de variabile precum naționalitatea, sexul participanților, nivelul de educație și tipul de infracțiune pentru care a fost dispusă condamnarea.

Rezultatele specifice ipotezei conform căreia numărul persoanelor private de libertate angajate social înaintea comiterii infracțiunii este semnificativ mai mic, comparativ cu cel al persoanelor care nu sunt angajate social din punct de vedere al stării civile, al copiilor sau al locului de muncă, sunt în concordanță cu aspectele teoretice aparținând Teoriei angajamentului, fiind în concordanță, totodată, cu cercetările în domeniu. Cu privire la ipotezele particulare infirmate, acestea lasă loc cercetărilor viitoare, în vederea explorării altor particularități.

Cu privire la limitele cercetării, acestea sunt determinate, întâi de toate, de maniera în care au fost interpretate datele calitative, respectiv postcodificarea acestora, în funcție de cele patru categorii specifice tehnicilor de neutralizare.

În al doilea rând, limitele cercetării se datorează eșantionului țintă căruia ne-am adresat, întâmpinând dificultăți în aplicarea instrumentelor, determinate în mare parte de nivelul de educație a persoanelor private de libertate.

În consecință, cercetările viitoare ar trebui să abordeze unele dintre limitările acestui studiu pentru a completa nivelul de explorare a tehnicilor de neutralizare, prin utilizarea, de exemplu, a unor instrumente standardizate în vederea colectării datelor.

În ansamblu, nădăjduim a fi utilă cercetarea prezentă, atât în vederea individualizării programelor educaționale și de asistență psihosocială dedicate persoanelor private de libertate, cât și, în vederea sporirii interesului față de motivațiile ce stau la baza comiterii actului infracțional.

BIBLIOGRAFIE

- Alvarez, A. (1997) *Adjusting to genocide: The techniques of neutralization and the holocaust*, Social Science History.
- Benson, M.L. (1985) *Denying the guilty mind: Accounting for involvement in white-collar crime*, Criminology.
- Cechaviciute, I. și Kenny, D.T. (2007) *The relationship between neutralizations and perceived delinquent labeling on criminal history in young offenders serving community orders*, în Criminal Justice and Behavior.
- Cioclei, V. (2016) *Manual de criminologie*, Editura C.H. Beck, Ediția 6, București.
- Coleman, J.W. (2001) *The criminal elite: Understanding white collar crime* (5th ed.), NY: Worth Publishers, New York.
- Durkheim, É. (1956) *Les règles de la méthode sociologique*, Les Presses universitaires de France, Paris
- Minor, W.M. (1981) *Techniques of neutralization: A reconceptualization and empirical examination*. Journal of Research in Crime and Delinquency.
- Pătruț, B. (2006) *Émile Durkheim, un luptător al sociologiei aprofundate*, Revista Edu Soft-Educație pe tot parcursul vieții.

- Piquero, N.L., Tibbetts, S.G. & Blankenship, M.B. (2005) *Examining the role of differential association and techniques of neutralization in explaining corporate crime*. Deviant Behavior.
- Stadler W.A. și Bensonm M.L. (2012) *Revisiting the Guilty Mind: The Neutralization of White-Collar Crime*. Criminal Justice Review, Vol. 37(4).
- Sykes, G. și Matza, D. (1957) *Techniques of neutralization: A theory of delinquency*, în American Sociological Review.
- Ugelvik, T. *Prisoners and their victims: Techniques of neutralization, techniques of the self*, în Ethnography, 13(3).